

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Winterswijk

**Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport**

21 september 2009 / rapportnummer 2298-26

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De gemeente Winterswijk stelt een nieuw bestemmingsplan op voor het buitengebied. Omdat dit kaderstellend is voor toekomstige m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (intensieve veehouderij) en omdat een passende beoordeling volgens de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde is¹ wordt voor dit bestemmingsplan een plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeente heeft de Commissie voor de m.e.r. (verder: de Commissie) gevraagd om een advies over de reikwijdte en het detailniveau van dit plan-milieueffectrapport (plan-MER).²

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beschrijving van de referentiesituatie en de alternatieven die mogelijk zijn binnen de beschikbare milieugebruiksruimte en de overige randvoorwaarden;
- een beschrijving van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten in het plangebied en de gevolgen van de alternatieven daarop;
- de emissie van verzurende/vermestende stoffen van de maximaal door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte activiteiten in het plangebied;
- de maximaal mogelijke effecten op natuur, zoals depositie van verzurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden en de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. In het geval significante negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten, dient een passende beoordeling in het plan-MER te worden opgenomen.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is het van belang dat het plan-MER een zelfstandig leesbare samenvatting bevat, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal³ en ander ondersteunend beeldmateriaal.

De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie Reikwijdte en Detailniveau (notitie R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in deze notitie voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN BELEIDSKADER

Beschrijf in het MER de achtergrond van het nieuwe bestemmingsplan en met name de relatie met het Reconstructieplan. In de notitie R&D wordt het beleidskader voor het nieuwe bestemmingsplan geschetst. Ga in het MER in op de opgaven en randvoorwaarden voor het bestemmingsplan die hieruit voortkomen. Ga daarnaast in op de randvoorwaarden uit ander beleid en wet- en regelgeving, waaronder:

---

¹ Volgens de Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

³ Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

- het Landschapsontwikkelingsplan;
- de Kadernota ruimtelijke kwaliteit⁴;
- het lokale beleid met betrekking tot recreatie in het buitengebied;
- het uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Winterswijk;
- het (concept)Beheerplan voor de Natura 2000-gebieden in en nabij de gemeente;
- de Provinciale aanwijzing zeer kwetsbare gebieden⁵;
- de wetgeving op het gebied van dierenwelzijn zoals het Varkensbesluit, het Legkippenbesluit 2003 en het Vleeskuikenbesluit;
- de Wet op de archeologische monumentenzorg.

Ten aanzien van de Natuurbeschermingswet 1998 adviseert de Commissie alert te zijn op nieuwe beleidsontwikkelingen en jurisprudentie.

3. ALTERNATIEVENBESCHRIJVING

3.1 Onderwerpen in het plan-MER

In de notitie R&D geeft de gemeente aan dat het plan-MER zich alleen zal richten op de ontwikkeling van de intensieve veehouderij. Een plan-MER dient echter *alle* relevante (nieuwe) ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten te belichten die in het kaderstellende plan worden mogelijk gemaakt.

In aanvulling op de in de notitie R&D genoemde m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten gaat het (onder meer) om de ontwikkelingen die bijdragen aan de emissie en depositie van stikstof, waaronder die in de rundveehouderij. Ga in het plan-MER tevens in op de kansen en bedreigingen voor landschaps- en/of natuurwaarden en recreatieve ontwikkelingen die in het buitengebied kunnen ontstaan door verdere groei, verplaatsing, ontmenging of bundeling van (rund)veehouderijbedrijven. Geef aan welke mogelijkheden voor recreatieve ontwikkelingen het bestemmingsplan biedt.

3.2 Referentiesituatie en autonome ontwikkeling

Aangezien in dit voornemen sprake is van diverse (verouderde) bestemmingsplannen adviseert de Commissie de volgende referentiesituaties te beschrijven en de alternatieven hiermee te vergelijken:

- de situatie die het vigerende bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt;
- de bestaande, feitelijke toestand van het milieu in het studiegebied, zónder meenemen van de autonome ontwikkeling;
- de bestaande, feitelijke toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling.

Onder de 'autonome ontwikkeling' wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu⁶, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Aangezien in het voornemen (het bestemmingsplan) bepaald wordt in hoeverre agrarische bedrijven kunnen uitbreiden,

⁴ 'Achterhoekse Erven veranderen'.

⁵ In het kader van de Wet ammoniak en Veehouderij (Wav).

⁶ Binnen de mogelijkheden van het huidige bestemmingsplan en inclusief de vigerende wettelijke verplichtingen.

dient uitvoering van het Reconstructieplan niet meegenomen te worden in de autonome ontwikkeling. Het gaat om ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

Geef bij de beschrijving van de referentiesituatie in ieder geval:

- een beschrijving van de kernkwaliteiten van het landschap in het plangebied (hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap);
- een beschrijving van de in het plangebied aanwezige natuurwaarden;
- een beschrijving van de situatie en autonome ontwikkeling in het plangebied met betrekking tot geurbelasting en fijn stof;
- de (autonome ontwikkeling van de) emissie van verzurende/vermestende stoffen in het gebied zelf en de hieruit voortvloeiende depositie op kwetsbare natuur, waaronder Natura 2000-gebieden en de provinciale Ecologische Hoofdstructuur;
- de autonome ontwikkeling van de achtergronddepositie in het plangebied als gevolg van emissie van verzurende/vermestende stoffen buiten het plangebied;
- een beschrijving van de ontwikkelingen in de rundveehouderij in het plangebied, omdat deze de ontwikkelingsruimte voor andere functies (zoals intensieve veehouderij) mede bepaalt. Ga hierbij in op de verwachte beëindiging, nieuwvestiging en groei van de rundveehouderijbedrijven en betrek daarbij de verwachte groei en schaalvergroting van de sector bij opheffing van de melkquotering. Beschrijf in hoeverre het bestemmingsplan het mogelijk maakt voor intensieve veehouderijen om zich te vestigen op vrijkomende rundveehouderijen en andere vrijkomende agrarische bouwpercelen;
- een beschrijving van de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij in het plangebied als gevolg van nieuwe wetgeving.

3.3 Te onderzoeken alternatieven en scenario's

De notitie R&D beschrijft dat de gemeente geen alternatieven maar scenario's voor de ontwikkelingen in veehouderij en natuur gaat onderzoeken. Er zijn echter ook alternatieven denkbaar, die het bevoegd gezag meer sturingsmogelijkheden op de ontwikkeling van de veehouderij geven. De Commissie adviseert alternatieven te ontwikkelen aan de hand van de milieugebruiksruimte.⁷

Bepaal op basis van de ruimte en de reële behoefte welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan. Als blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden. Op basis hiervan kunnen verschillende accenten in de te onderzoeken alternatieven worden gelegd. Beschrijf in het MER hoe de alternatieven, binnen de gestelde randvoorwaarden (waaronder de milieugebruiksruimte), kunnen worden ontwikkeld. Houd hierbij rekening met de borging van deze randvoorwaarden in het bestemmingsplan.

---

⁷ Bepaal hiervoor:

1. de ruimte die er is voor toename van de emissie van stikstof, geur en fijn stof;
2. de behoefte aan uitbreiding, her- en nieuwvestiging van intensieve veehouderij, rundveehouderij en niet-agrarische activiteiten;
3. aan de hand van stap 2: de verwachte toename voor de emissie van stikstof, geur en fijn stof.

Beschrijf daarnaast in het MER een minimaal en maximaal scenario veehouderij. Het minimale scenario betreft een ontwikkeling met nulgroei van de productieruimte voor intensieve veehouderij en rundveehouderijbedrijven. Als maximaal scenario dient de worst case situatie⁸ beschreven te worden.

4. **BESCHRIJVING MILIEUEFFECTEN**

4.1 Algemeen

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de cumulatieve effecten in beeld gebracht te worden.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven is een globale effectbeschrijving voldoende. Bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij depositie van verzurende/vermestende stoffen op kwetsbare natuur) dienen de effecten echter zo veel mogelijk kwantitatief beschreven te worden.

Om het plan te kunnen toetsen aan normen en beleid dient het plan-MER de *maximale* milieugevolgen te beschrijven van de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Indien uit het plan-MER blijkt dat deze activiteiten (kunnen) leiden tot overschrijdingssituaties dienen mitigerende maatregelen beschreven te worden.

4.2 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen de voorgenomen activiteit kan hebben op de natuur. Geef in het MER op hoofdlijnen een beeld van de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en de effecten op de natuur in het studiegebied. Geef aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied en wat de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied is. Ga daarna in op de ingreep-effect relatie tussen de alternatieven en de in het plangebied aanwezige natuurwaarden. Geef daarvoor aan voor welke van deze habitattypen, dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen⁹ is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen. Beschrijf mitigerende maatregelen die de gevolgen kunnen beperken of voorkomen.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de effecten van de verschillende alternatieven op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de ecologische hoofdstructuur (EHS).¹⁰ Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan

---

⁸ Dit is de situatie die ontstaat als de *totale* omvang aan productievolume (zowel intensief als rundvee) die het bestemmingsplan mogelijk maakt, wordt gerealiseerd.

⁹ Geef aan of het gaat om vernietiging van leefgebied door bijvoorbeeld ruimtebeslag, verstoring door bijvoorbeeld licht en geluid, verdroging of vernatting door verandering van de waterhuishouding, versnippering door doorsnijdingen of barrièrewerking en vermesting en verzuring door bijvoorbeeld deposities van stikstof.

¹⁰ Let op: naast Natura 2000 en de EHS gebieden zijn er andere beschermde gebieden, zoals beschermde natuurmonumenten (art. 10 Natuurbeschermingswet 1998), beschermde leefomgevingen (art. 19 Flora- en

de status aan. Geef per gebied de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied. Bepaal voor de EHS wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn, in hoeverre deze worden aangetast of versterkt en of de ontwikkelingen die in het bestemmingsplan mogelijk worden passen binnen het toetsingskader voor de EHS.¹¹

In de notitie R&D is beschreven dat naar verwachting een passende beoordeling nodig is voor de Natura 2000-gebieden¹². Neem de passende beoordeling op in het MER. Bij de beschrijving dienen de cumulatieve effecten in beeld gebracht te worden. Beschrijf in het MER:

- de instandhoudingsdoelstellingen, de staat van instandhouding en de kritische depositiewaarden voor de habitattypen in de Natura 2000-gebieden;
- de achtergrondconcentraties van de belangrijkste verzurende en vermestende stoffen (NH₃, NO_x, SO₂) in de natuurgebieden; gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie recente gegevens;
- de toekomstige (toename van) depositie van verzurende vermestende stoffen op de natuurgebieden. Geef daarbij aan:
  - welk rekenmodel is gebruikt en wat de (on)nauwkeurigheid is van de berekeningen;
  - wat de maximale depositie is in een worst case situatie, waarbij alle bestaande bouwblokken maximaal benut worden voor (intensieve) veehouderij;
  - of een toename te verwachten is aan depositie van vermestende/verzurende depositie in de Natura 2000 gebieden als gevolg van ontwikkelingen in de naburige gemeenten;
- de gevolgen van de vermestende/verzurende deposities op de natuur. Geef daarbij aan of er een (verdere) overschrijding is van de kritische depositiewaarden en of zekerheid kan worden verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet aantast.¹³

Maak inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het beperken van de kavelgrootte, bouwhoogte, eisen aan technische middelen om emissies te reduceren, bedrijfsverplaatsingen, saneren van niet gebruikte milieuvergunningen en herbestemmen van niet meer in agrarisch gebruik zijnde locaties.¹⁴

Motiveer in de effectbepaling voor natuur welke referentiesituatie wordt gehanteerd.¹⁵ Indien gebruik wordt gemaakt van saldering adviseert de Commissie de gevolgen voor Natura 2000 van afname (als gevolg van stoppen en

---

faunawet) en gebieden die vanwege internationale verdragen daartoe zijn aangewezen (art. 27 Natuurbeschermingswet 1998). Elk gebied kent zijn eigen beschermingsregime.

¹¹ Het toetsingskader zoals beschreven in de Nota Ruimte, Spelregels EHS en/of provinciale uitwerkingen daarvan.

¹² In de Notitie R&D worden de gebieden Willinks Weust, Wooldse Veen, Bekendelle en Korenburgerveen genoemd. De Commissie adviseert om ook niet in de gemeente gelegen gebieden mee te nemen indien significant negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten. Daarnaast adviseert de Commissie tevens in Duitsland gelegen Natura 2000 gebieden hierbij te betrekken.

¹³ Uit de wetgeving volgt dat een project alleen doorgang kan vinden als de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet aangetast worden of de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen. Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.

D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?

C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹⁴ Een manier om de mogelijkheden van verplaatsing in beeld te brengen is het opzetten van een depositieboekhouding voor de betreffende Natura 2000-gebieden.

¹⁵ In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 kan een andere referentiesituatie van toepassing zijn voor de effectbepaling dan gewoonlijk bedoeld wordt in het MER.

verplaatsing) en toename (als gevolg van nieuw-, hervestiging en uitbreiding) apart in beeld te brengen.

Beschermde soorten

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied en geef aan tot welke categorie deze soorten behoren.¹⁶ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten¹⁷ en bepaal of verbodsbepalingen¹⁸ overtreden kunnen worden. Beschrijf mitigerende maatregelen die eventuele effecten kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Landschap en cultuurhistorie

Het plangebied omvat waardevol cultuurlandschap (Nationaal Landschap Winterswijk). Beschrijf, bijvoorbeeld aan de hand van het Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap, de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten en de effecten hierop. Besteed daarbij in het bijzonder aandacht aan de invloed van mogelijk gemaakte ontwikkelingen in de alternatieve en scenario's op de kleinschalige afwisseling in het landschap, de geologische en geomorfologische gesteldheid van het gebied en het daarmee samenhangende microreliëf, de ligging en verschijningsvorm van de bebouwing en aan de samenhang tussen deze aspecten.

Maak de bouwmogelijkheden voor de (intensieve) veehouderijen en andere agrarische bebouwing inzichtelijk aan de hand van bestaand materiaal¹⁹ en schets de effecten daarvan op het landschapsbeeld in deze gebieden en naaste omgeving. Geef aan waar en hoe negatieve effecten via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of ondervangen door aanvullende maatregelen. Geef aan of schaalvergroting in de agrarische bedrijfsvoering ook buiten het bouwblok effecten voor het landschap zal hebben (bijvoorbeeld voor de kleinschalige afwisseling).

Geef aan de hand van een bureauonderzoek aan waar zich archeologische waarden bevinden en vul dit (zo nodig) aan met non-destructief inventariserend veldonderzoek.

Beschrijf hoe nadelige effecten op cultuurhistorische waarden, waaronder eventueel aanwezige archeologische resten en karakteristieke elementen en patronen, kunnen worden voorkomen of beperkt. Geef ook aan in hoeverre het bestemmingplan de instandhouding van cultuurhistorisch belangrijke objecten faciliteert (bijvoorbeeld door functiewijziging mogelijk te maken).

4.4 Verkeer, luchtkwaliteit en geluid

Verkeer

Beschrijf (indien onderscheidend) de verkeersbewegingen die horen bij de verschillende alternatieven. Bepaal in hoeverre en waar mogelijk knelpunten kunnen ontstaan.

---

¹⁶ Er wordt onderscheid gemaakt tussen de categorieën: tabel 1 (algemeen), 2 (overig) en 3 (Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB) soorten en vogels.

¹⁷ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan gebruik worden gemaakt van gegevens en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹⁸ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

¹⁹ Zoals het reeds beschikbare materiaal in het LOP.

Luchtkwaliteit

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ te beschrijven, ook onder de grenswaarden.²⁰ Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Presenteer de resultaten van de berekeningen middels contourenkaarten²¹ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.²² Eenvoudigere berekeningen volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden.

Geef aan of het bestemmingsplan deel uitmaakt van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Als het plan als 'in betekenende mate'-project deel uitmaakt van het NSL, maak dan aannemelijk dat het project past binnen, of in ieder geval niet in strijd is met, het NSL.²³ Indien hierover gereede twijfel bestaat, adviseert de Commissie het voornemen te toetsen aan de luchtkwaliteitseisen zoals opgenomen in de Wet milieubeheer. Als het als 'niet in betekenende mate'-project is opgenomen maak dan aannemelijk dat de toename van de concentraties PM₁₀ en NO₂ de grenswaarde niet met meer dan 3 % overschrijdt. Maak duidelijk dat voldaan kan worden aan de anticumulatiebepaling opgenomen in het Besluit 'niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'.²⁴

Geur

De Commissie adviseert kwantitatief inzicht te geven in de mate van geurhinder. Geef inzicht in het aantal geurgehinderden en in de mate van geurhinder. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus. Bepaal ook de cumulatieve geurhinder die door het voornemen kan ontstaan, en bepaal in hoeverre aan landelijke normen voldaan wordt.

Geluid

Breng de geluidproductie in beeld van bedrijven/activiteiten met een relevante geluidproductie. Ga hierbij in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten in relatie tot de voorkeursgrenswaarde.

Gezondheid²⁵

Beschrijf in het MER de risico's van o.a. zoönosen²⁶, MRSA en fijn stof op gezondheid en noem kort de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.²⁷

---

²⁰ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog gezondheidseffecten optreden.

²¹ Gebruik hiervoor klassebreedtes van 1,0 µg/m³ of minder, indien klassebreedtes van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheidend is.

²² Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

²³ Vergelijk daarvoor de projectgegevens (= projectkenmerken en de daarbij horende luchtkwaliteitseffecten) in het besluit met de projectgegevens opgenomen in het NSL.

²⁴ Zie artikel 5 in deze AMvB. Van cumulatie kan sprake zijn als projecten gebruik (zullen) maken van dezelfde ontsluitingsstructuur en aan elkaar (zullen) grenzen, dan wel in elkaars directe nabijheid (zullen) zijn gelegen tot een afstand van ten hoogste 1000 meter vanaf de grens van de desbetreffende locatie of inrichting.

²⁵ Het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport is van plan onderzoek te doen, in samenwerking met een consortium, naar de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheidsproblemen. De Commissie adviseert om ontwikkelingen hieromtrent goed in de gaten te houden.

²⁶ Een zoönose is een infectieziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

²⁷ Maak hierbij gebruik van:

- het RIVM briefrapportnr. 215011002: 'Volksgezondheidsaspecten van veehouderijmegabedrijven in Nederland. Zoönosen en antibioticumresistentie';

4.5 Bodem en water

Geef in het plan-MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen. Beschrijf in het MER de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) en grondwater (kwantiteit en kwaliteit).

Uitbreiding van bouwblokken (bij tuinbouw en intensieve veehouderij) of de hoeveelheid dieren (bij rundveehouderij) kan effect hebben op de waterhuishouding. De Commissie adviseert in het MER een analyse op te nemen van de mogelijke effecten op de waterhuishouding van uitbreiding van bouwblokken en/of hoeveelheid dieren.

Indien er een watertoets wordt uitgevoerd adviseert de Commissie de voor de m.e.r. relevante resultaten in het plan-MER op te nemen. Geef aan in hoeverre afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Monitoring en evaluatie

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is bijzonder belangrijk om te kunnen beoordelen of en tot welke totale depositie uitbreidingen/ nieuwvestiging mogelijk zijn, of dat voldoende afname van depositie wordt bereikt. Daarom geeft de Commissie in overweging een depositieboekhouding op te zetten voor het gehele gebied. Dit maakt het eenvoudiger om per nieuw initiatief te beoordelen of dit wel of niet ingepast kan worden en onder welke voorwaarden. Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkeling van de depositie wordt afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde depositiewaarde niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk. De Commissie adviseert bij het bestemmingsplan aan te geven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling in het MER al een aanzet te geven tot dit evaluatieonderzoek en daarbij een verband te leggen met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

5.2 Kaartmateriaal

Gebruik in het plan-MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met:

-
- het Informatieblad 'Intensieve veehouderij en gezondheid' van Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland en GGD Hart voor Brabant, januari 2009.

- de ligging van kwetsbare objecten (woningen), bestaande veehouderijbedrijven en de intensieve veehouderijen in de omgeving. Geef daarbij voor zover mogelijk aan wat de omvang is van deze bedrijven;
- de ligging en begrenzing van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen. Voorzie kaarten van een duidelijke schaal en legenda.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau plan-MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Winterswijk

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Winterswijk

Besluit: de gemeenteraad van Winterswijk wil een nieuw bestemmingsplan Buitengebied vaststellen.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14, D14 en vanwege passende beoordeling

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in “De Winterswijkse Weekkrant”: 4 augustus 2009

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 20 juli 2009

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 21 september 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. D.A. Boogert

drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)

prof.dr. K.V. Sýkora

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

ir. M.A.J. Vervoort

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de concept-notitie reikwijdte en detailniveau, of een vergelijkbaar door het bevoegde gezag toegezonden startdocument als uitgangspunt.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Arcadis i.o.v. Gemeente Winterswijk, juli 2009: Notitie Reikwijdte en Detailniveau m.e.r. bestemmingsplan Buitengebied gemeente Winterswijk;
- Werkgroep nationaal Landschap van de Gemeenteraad van Winterswijk, 2008: ‘Grond voor Verandering; het reconstructieplan Achterhoek en Liemers na 4 jaar’;
- Regio Achterhoek, mei 2008: ‘Achterhoekse Erven veranderen; Kadernota Ruimtelijke kwaliteit’.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via het bevoegd gezag ontvangen.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Bestemmingsplan buitengebied Winterswijk

De gemeente Winterswijk stelt een nieuw bestemmingsplan op voor het buitengebied. Omdat dit kaderstellend is voor toekomstige m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (intensieve veehouderij) en omdat een passende beoordeling volgens de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde is, wordt voor dit bestemmingsplan een plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2834-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

